

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fóiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 f. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. sun. pe unu anu séu 45 doidierei, or 3 galbini si 3 doidierei mon. sunatória. Se pronumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 2.

Brasiovu, 6. Ianuariu 1862.

Anulu XXV.

LA CRITIC'A DEIN „KORUNK.“

(Urmare din anulu trecut)

IV. In not'a a cincia, la cele ce am graitu de limb'a romanésca, dice, cà de si cuventele suntu frumósa si disa cu focu, ci suntu de prisosu si numai lupta in cuntr'a unei mori de ventu. — Adeveratu, cà amu dori, io si totu romanulu, cá tóte cate seau incercatu paná acumu in Transilvani'a si in Ungari'a, in cuntr'a limbei romanesci, proiecte, decrete, legi etc., cá se ne restringa limb'a dein derepturele ei cele naturali, — se fia numai mora de ventu si altu nemica; si atunci fia incredintiatu Criticulu impreuna cu toti celi de una parere cu d-lui, cà noi nu vomu fi asia de stupidi, catu se ne mai batemu cu atarigiganti. Paná atunci inse, d-lui se pare cà ne crede a fi atatu de nauci, catu se nu scimu destinge intre giganti si intre mora de ventu. Adeverulu e, cà propagandistii desnatiualisarei, de carii mai cà si Criticulu se tiene, suntu de acea parere, cumu cà déca deocamdata nu ne oprescu se vorbimu romanescce noi intre noi a casa si la campu, parentii cu pruncii, feciorii cu fetele, — ast'a e destulu pentru romanu, si asia cà eli nu voru se ne rapésca limb'a. Er' déca e vorb'a de limba diplomatica, de limb'a judiciaria, comitatense, scolastica, — atunci e altra cosa. Aci, dicu d-loru, cà noi nu avemu dereptu de a ne folosi cu limb'a natiunale, ci suntemu detori a ne folosi cu' alt'a straina, de esemplu cu cea magiara. Er' caus'a, pentru ce? Pentru cà 1. Transilvani'a si Ungari'a e pamentu ungurescu; 2. pentru cà este lege (ungurésca) pentru acést'a; 3. pentru cà cauta se fia numai una limba diplomatica. Dupa cari cause apoi, d-loru dicu, cà nu ne rapescu limb'a, nece voru se ne o rapésca; ci légea si politic'a ne opresce; er' déca ne luptamu in cuntr'a acestei legi si politice, dicu, cà ne batemu cu mori de ventu.

Ast'a nu ar' avé lipsa de nece unu comentariu, dupa ce de atate ori si atatu de fundate se au restornatu tóte aceste cause, asia catu ar' fi de mirare, cum de mai si cutédia ceneva de a mai stá inainte cu arme atatu de ruginite spre asi apará caus'a propagandei, déca nu amu sci, cà aici e lupt'a pentru susutienerea suprematiei, de carea nece unu poporu de candu-i lumea nu s'a lasatu de buna volia pana candu a potutu. De acea si noi laudamu curagiulu cu carele o apara cavalerii ei, ci nu laudamu si caus'a carea o apera, si carea in urma cu tóta bravur'a paladiniloru ei totu va se cada, pentru cà e rea. In cuntr'a acestei cause a se luptá, nu e lupta in cuntr'a moriloru de ventu, ci in cuntr'a unei realitati fórté reali; si romanulu, carele mai deunadi a portatu asta lupta si in cuntr'a Slavonismulu cu succesu, credu, cà e resolutu a o portá si acum pana in capetu cu tóta barbat'i'a, si pentru cà caus'a e derépta, nu numai natiunale, si pentru cà causele aduse pentru supremati'a altei limbe suntu de nece una valóre. Cu tóte astea se ne fia iertatu a le esaminá si aici pre scurtu, si restringundune numai la Transilvani'a.

Adeveratu este, cà de vreo cati-va seculi incóce celi tari impartíra Transilvani'a in trei teritorie; ungurescu, secuescu, si sasescu; uitandusi se mai impartia si cu romanii, cum dícea Criticulu mai in susu. Inse la

inceputu nu a fostu asia, precumu arata chiaru istori'a si diplomele vechi, la cari asia bucurosu provoca unii in cuntr'a nóstra. Ci pamentulu, ce s'a numitu mai tardiu ungurescu, erá numai nobilitariu, si fara preponderanti'a ce sia luatu nobilimea ungara nece cà se ar' mai fi numitu de catu nobilitariu. — Pamentulu sasescu la inceput inca a fost numai terra regia, si éراسi numai prein sistem'a uniunei sasiloru cu nobilimea ungara se stramutá dein pamentu regiu in pamentu sasescu chiaru in cuntr'a privilegialoru natiunei sasesci. + Singuru pamentulu secuescu a remasu ceea ce a fostu dela inceputu dupa numirea lui, numai catu ómenii politici si aici dein nume administrativu: scaunasii (székely), facura natiune politica, dicundu; cà scaunasii atatu insemnédia catu hunu seau avaru dein timpurile lui Atila; cu tóte cà pre asta cale si sasii se aru poté numi scaunasii, pentru cà si fundulu regiu e impartitu in scaune, cà si alu secuiloru, si in urma si eli aru poté dice, cà suntu remasietiele Gothiloru, precum au si disu unii deintre scrietorii sasi Tröster*), Topeltinu**) si altii, inse cu mare neplacere a natiunei sasesci, dein momente afundu politice***). Dein cari singure inca destulu de chiaru se vede, catu de nefundatu e argumentulu de antaniu, cum cà Transilvani'a e pamentu ungurescu, fara de a ne mai lasá in deductiuni si mai de parte. Un'a inse nu potemu lasá fara se o atingemu, adeca, cumu cà celu puçinu acum dupa emanciparea si rescumpararea pamentulu colonicale, un'a tiéra, care nu e mai multu numai in posesiunea unei singure natiuni, ci celu puçinu in a trei natiuni, nu se mai póte numi cu dereptulu pamentulu uneia, mai alesu déca si mai inainte nu s'a numitu asia de catu per abusum; seau pentru cà Transilvani'a, cá si Croati'a etc., erau provincie ce se tieneau de coron'a Ungariei, inse de altmentrea aveau administratiune speciale de a Ungariei; despre care, déca ceneva vré se scia mai pre largu indereptamu la Sig. K o s a de publica partium Trans. administratione sub Waywodis, Vienne 1816.

Totu atat'a valóre are si argumentulu adusu de in legile unguresci, legi cari suntu dictate de suprematia ér' nu de dereptate; ér' legea nederepta e cá si juramentulu nedereptu, si nu obléga in cuscientia pre nece unu omu de omenia, ci numai dein afara. Deci in desiertu provoca propagandistii desnatiualisarei la legi, cari nu tiér'a le a facutu nece intru interesulu natiunalitatiloru tieri, ci numai un'a oligarchia ajunsu la culmea poterei si numai intru interesulu acelei natiunalitati de carea se tienea, cu scopu, cá dupa ce se vediù cà nu se mai póte tiené supremati'a feudale, celu puçinu se se pastreze cea politica a natiunalitatei respective, sub umbr'a careia s'a trasu nobilimea cea mai cu potere.

Remane caus'a diplomatica, adeca, cà pentru uni-

*) Alt und Neu teusche Dacia, p. 154: Die Teutschen in Dacia, sind der alten Quaden und Westphaler Nachkömlinge, — zu geschwiegen, dass die Gothen etc. in diesen Landen lange Zeit regieret haben.

**) Origines et occ. Trans. Cap. III. De reliquiis Gothorum seu Dacis, quos hodie Saxones vocamus.

***) Val. Franck origines nationum, pag. 5 etc.

tatea administratiunei nu potu fi mai multe limbe administrative de catu un'a intru unu statu; — si cã aceea in Transilvani'a (si Ungari'a) cauta se fia cea magiara. — Inse dupa parerea nu numai a nãstra, ci si a unoru staturi, nu e chiaru necessitate absoluta, cã se fia numai un a limba administrativa si diplomatica intru un u statu, mai alesu deca statulu stã mai dein multe natiunalitati, cum e de esemplu Elveti'a, — Austri'a, Ungari'a, — inca nece urmeza, cã deca ar' fi de absoluta necesitate, cumu nu este, limb'a acea un'a diplomatica se fia a minoritatei, candu dupa ordenea naturale a lucrurilor se ar' cadé se fia ceea a majoritatei, dein cauza, cã mai usioru este minoritatei a invetiã limb'a majoritatei de catu vice-versa, precumu de facto se vede chiaru in Transilvani'a, unde mai toti Ungarii si Sasii sciu bene-reu romanesce, er' romanii cea mai mare parte nu sciu unguresce, sascesce forte pucini. Deci asta pre t e n t i u n e a minoritatei, cã ce almentrea nu o potemu numí, cã majoritatea se se supuna minoritatei, nu numai e nefundata ci si pre catu de neratiunale atatu si injuriosa. Er' cã diplomatic'a chiaru a limbei magiare nu e de neaparata necesitate, nece in Transilvani'a nece in Ungari'a, se cunosce mai presusu de tota indoiei'a dein acea cercustare necontestabile, cã in Ungari'a panã la a 1848 nu a fostu necunoscuta prein legi diplomati'a limbei magiare, macaru cã Ungari'a cã statu esiste mai de una milia de ani; aici in loculu limbei magiare limb'a statului erã cea latina, cu carea erau multiemite tote natiunalitatile coronei unguresci de acumu, si aru fi si astadi, dèca spiritulu de suprematia nu ar' fi restornatu acesta lege impacatoria, punendu in locui alt'a ce e numai pomulu discordiei. Deci deca chiaru si Ungari'a potú stã dela S. Stefanu I. panã la Ferdinandu V. in 848 de ani forã diplomati'a limbei magiare, cu tote cã acolo elementulu magiaru e mai solidu de catu aici, — de ce se nu pota stã si Transilvani'a, — si amendoue si de ci in ainte? Er' dèca provoca ceneva la alte staturi ale Europei cu limba diplomatica un'a, cumu e Angli'a, Belgiulu, Franci'a etc., de si au mai multe natiunalitati in senulu loru, — de una parte si au uitatu, cã aste staturi au alta stare politica astadi in Europ'a, nu cã Ungari'a si Transilvani'a, apoi deca Angli'a nu scie de alta limba diplomatica de catu cea anglica in tierile sale, injuri'a totu injuria remane cumu erau si altele mai multe injurie in Angli'a cu tota libertatea ce domnesce in acelu statu tare si superb. In Franci'a elementulu germanu, britanicu si celticu in catu pentru limba e intru una minoritate absoluta pre lenga celu franco-galico modernu, de acea diplomati'a limbei francesci de sene urmeza pre eale naturale. In Belgiu inca suntu semne, cã nu lungu va se dureze supremati'a limbei francesci. Apoi Ungari'a seau elementulu magiaru potu veni in comparatiune cu Angli'a, Franci'a etc., forã a se espune aplecatiunei dein fabula?

Inse dèca cu tote acestea periclulu ce stã in aintea limbei romanesce dein partea altoru natiunalitati, cã ce io nu am numitu pre nece un'a espresse, e totu numai mora de ventu, — intrebu pre toti cei de una parere cu Criticulu, cã pentru ce striga in Austri'a de tote partile, Cechii, Lechii, Slovaci, Serbii etc. in cuntr'a germanisarei si magiarisarei? Si dèca mi aducu bene amente, chiaru si magiarii se plangeau amaru in cuntr'a germanisarei mai eri-alalta eri. Au dora si aici e numai lupta in cuntr'a moriloru de ventu?

Io dein partemi in cuventarea mea, candu am graitu despre limb'a natiunei romane, nu am vrutu se dîcu mai multu, de catu ce semte fiacare natiune pentru limb'a s'a; ceea ce semte magiarulu, candusi teme limb'a si natiunalitatea de germanisare; ceea ce a dîsu deputatiunea slovaciloru cu episcopulu Neosoliulu in frunte in aintea tronului Majestatei Sale in 12 Dec. a. c., si ceea ce sentiamu toti romanii, candu la a. 1842 diet'a Transilvaniei decretase, cã se se prepareze in 10 ani tôte scólele altoru natiunalitati a introduce limb'a magiara de limba vehicularia, forã se mai mentionamu impresiunea ce a fostu produsu in Ungari'a intentiunea lui K., cã se magiarizeze chiaru si certile baserecesci ale romaniloru, serbiloru si rutheniloru, — ce a produsu decretulu consiliului locutenentiale alu Ungariei mai decurundu, cã in tôte gimnasia-le Ungariei se se introduca limb'a magiar'a de vehicularia, — ce a produsu decretulu canceleriei ungarice er' mai dein cõce, prein care se denéga Crasioveniloru cu 200,000 de romani si mai bene si cu abia 50 de magiari dereptulu de a se folosi cu limb'a romanésca in cuntr'a intentiunei Majestatei sale, carea garantisase toturoru natiuniloru Ungariei dereptulu de asi alege in Comitatu limb'a ce voru voli; — si ce au mai produsu si alte incercari asemeni, cari vedile in N. Wesselényi „Eine Stimme“ si alesu la pag. 223 seqq., si in „Magyarisirung Ungarns.“

Mai incolo in not'a a siésa, la vorb'a mea: „cu una barbatia demna de unu vechiu romanu,“ intréba Criticulu in batalia de jocu: cã dein care tempu? dein alu lui Romulu, au dein alu lui Catone? — La care nu voliu ce respundiu alt'a, de catu cã lasu in voli'a d-sale se'si aléga carei place; convinsu fiendu, cã in amendoue epocele va aflá mai multe esemple, de catu pôte ar' dori! Er' de vrè se aiepte, cã in români nu se afla caractere demne de a se compará cu caracterele de fieru ale romaniloru vechi, — se insiéla reu d-lui, si dèca nu cunosce istori'a romaniloru in adeveratulu intielesu istoricu, ci numai dupa funtanele unilaterali ale altoru natiunalitati, se lasãmu lucrulu intru atãta neavendu aici locu de ai demonstrá ce caractere romane se afla in istori'a romanului, si i aducemu a mente numai caracterulu Corviniloru, in cari totu se pare a fi fostu ceva sange de romãnu si unu caracteru vechiu Romanu. Celu puçinu aici credemu, cã nu mai intréba d-lui: cã dein care epoca. (Va urma.)

RESTAURAREA in MERCUREA.

(Capetu.)

La postulu de jude scaunulu propune D. Presiedinte pe DD. Josif Henrich, c. r. procuroru de statu, Gregoriu Popu, c. r. adjunctu de pretura si C. Hahn, c. r. adjunctu de judecatoria.

Maioritatea voturilor o capatã D. Gregoriu Popu, care la gratulatiunea D. Preside si a D. parochu George Reu é-rasi a respunsu in ambe limbile si multiemindu estui din urma precum si intregéi adunari pentru increderea pusa in elu asecura pe celu d'antãiu si pe tóta adunarea, ca grautãtile insirate de D. Preside suntu prea bine cunoscute, consacranduse inainte de asta cu 12 ani acestei specialitati si servindt in asta ramura spre recunoscinti'a superioriloru sei si dupa cumu crede si spre multumirea poporului, cu care in decursu de 12 ani atatu cã judecatoriu dependentu, catu si cã independentu a venitu in contactu. Totu in privire la observatiunea Domnulu Preside: ca de si iaru fi placutu cã in posturile de judi se fia reprezentate ambele natiuni, totusi crede, ca alesulu etc., ei aduce aminte D. Popu, cum nu pôte representa unu judecatoriu una séu alta natiune (ceea ce mai multu se pôte unui oficialu administrativu) si declaréda cu tóta solenitatea, ca elu in sfer'a s'a oficiõsa nu va fi nici odiniõra mai multu séu mai puçinu de catu a fostu din minutele acelea, de candu cã jude censuratu deponendu juramentulu, s'au apromisu inaintea ómeniloru si a lui Dumnezeu, ea va fi, adeca: „dreptu“ (Vivat!)

La postulu de asesoru s'au candidatatu DD. Josif Henrich, Hahn si Wilhelm Wendel.

Maioritatea voturilor a fostu pentru acestu din urma, fiendu D. Wendel si pana acuma acela, care in asta calitate de asesoru a condusu oficiolatululu intregu, si esta a multiemitu din anima adenca in ambe limbi pentru increderea pusa in elu, si s'au apromisu a fi oficialu scaunulu intregu, éra nu alu uneia natiunalitati!

Numai de catu dupa finirea acestui actu de alegere a-nunciã D. Preside pe alu doilea pentru deputatii universitatii adunate la Sibiiu, si roganduse, cã baremu in fine se dovédésca adunarea scaunala, ca voliesce seriosu o impreunata lucrare, cu care inca nu se pôte lauda neci una parte, vedinduse la votisarea judiloru, ca fiesce care parte sia datu votulu la omulu natiunei s'ale, spune totu una data, ca aici e alegerea libera fara candidatiune si fara felcutia. —

Asecurandu Dep. Ludosiulu si alesulu jude scaunulu D. Gregoriu Popu pe D. Preside, ca romanii din partele nu au nemica in potriava, dèca se voru alege deputatii universitatii prin o buna intielegere, la care se vede si din actulu antãiu, ca néamu apropiétu binisioru, in parte, adeca unu romanu si unu sasu de deputati, unu romanu si unu sasu de suplentu, — propune D. George Reu 4 barbati, pe cari adunarea ei primesce cu unanimitate si pentru cari nepriminduse din partea D. Preside si a lui Popu aclamatiunea, s'au scrisu in intielesulu legi si cedulele, s'au alesu dara prin unanimitatea voturiloru de deputati la universitate:

DD. Ilie Macelariu, jude regiu si Wilhelm Löw, proprietariu in Mercuri'a; si de deputati suplenti: DD. Gregoriu Popu, jude scaunulu si Josif Henrich, c. r. procuroru de statu

Multiemindu D. consiliariu gubernialu adunarei pentru esemplaria portare si incredintiendu nou alesiloru DD. administratiunea scaunulu Mercurei, si panã ce actulu alegerii pentru judi se va sanctiona de Mai. S'a, a inchisu intre celea mai entusiastice vivate adunarea.

In curtea pretoriului si pe strade fù intimpinatu de ce-

lea mai sincere vivate esite din nenumeratele pepturi ale multimitului poporu adunatu de prin totu tienutulu.

Dela cuartirulu D. consiliaru gubernialu a fostu apoi nou alesii judi petrecuti nu numai de comunitatea scaunului intru, ci de intréga multime a poporului adunatu, pana la cas'a D. George Macelariu, unde erau amandoi inlocuiti si unde inaintea portei rosti energiosulu parochu George Reu urmatórea cuventare: (Vezi Fóia Nro 1.)

Prandiu a fostu la D. Wilhelm Löw si tracte populare la D. George Macelariu. Séra la $\frac{1}{2}$ pe 8 óre fiendu noi alesii oficiali dinpreuna la cuartirulu D. jude regiu au fostu surprinsi din partea comunei cu o serenada frumósa, cu care ocaziune a tienutu J. Morariu asemenea cuventare, in care redicandu meritele acestoru doi barbati, cu care imbratosiara ei atatu comun'a, catu si interesele nationali in totu timpulu, cá adevirati parinti si ómeni ai adeverului si dreptatei le intonara alte vivate intreite precum si D. ases. G. Wendel, omului energiei, care a sustienutu bun'a ordine in acestu scaunu. La care a multiamitu D. jude regiu cu o caldura asteptata in numele seu si alu consoçiloru sei, cari totudeana voru sci pretiui increderea pusa in ei! In astu modu s'au finitu la inceputu numitele 2 acte de alegere si solemnitatea poporului dein scaunulu Mercurei, care prin o portare vrednica de tóta stim'a ne intemeiéra cele mai bune sperantie, care le nu trimu in animile nóstre! Mercuria in 28/16 Dec. 1861.

Deputatii comuneloru romane

Ordine de alegere.

(Incheiere.)

§. 19. Déca rechiamatiunile in privinti'a priimirii unor necalificati pentru dreptulu electoralu séu a unor'a calificati nepetrecuti in lista, suntu fundate séu nu, are se decida comitele supremu, capitanulu supremu, judele regescu primariu séu locutiitorulu lui, carele mai are anca si acelu dreptu, cumca elu pana la terminulu prefiptu póte face corecturi oficióse in acelea liste electorale.

§. 20. In privinti'a alegerii reprezentantiloru din comunele satesci amploiatulu administratoru de plaiu (inspectoru, vicejude, viceadministratoru, — Szolgabireu, duláu) defige pentru fiacare comuna (afara numai de cetatile, orasiel si locurile industriale memorate la §. 1) intru intielesulu §. 14 numerulu alegatoriloru, carii suntu a se alege din fiacare comuna pe temeiulu numerulu locuitoriloru cunoscutu cu ocaziunea numeraturii din urma a poporului, eara acestu numeru ilu comunica deregatorie comunale, pe care o capuesce si cu instructiunile cerute pentru modalitatea alegerii.

Administratorulu plaiului prevede cu bilete legitimitóre pe toti alegatorii alesi dupa instructiuni in totu plaiulu intr'o singura dí.

§. 21. Alegerea reprezentantiloru dintre proprietarii mai maricei se întempla prin trimiterea séu admanuarea bileteloru de alegere. La acest'a alegere comitele supremu, capitanulu supremu, regesculu jude primariu denumesce comisiune electorala, compusa dintr'unu presiedinte, patru membrii dintre alegatori si dintrunu notariu.

§. 22. Comisiunea electorala, priimindu dela comite supremu, capitanu supremu, jude regescu primariulist'a electorala rectificata pentru fiacare cercu electoralu provóca pe toti capacii de a alege, cá se si trimita înlantru biletele de alegere, le face cunoscutu si numerulu membriloru actuali si acelu suplitori cati trebuie se se aléga, însa cu aceea modalitate, cá intre primirea provocarii si intre remiterea la comisiune a bileteloru de voturi se tréca 8 pana in diece díle.

§. 23. Fiacare alegatoru inscrie in biletulu de voturi atatea nume, pe cati membrii reprezentanti si membrii suplitori trebuie se se aléga din cutare cercu electoralu.

§. 24. Biletele de votatu subscrise si sigilate se se trimita la comisiune; numele din botezu si locuintia persóneloru alese trebuie se se insemne fórté acuratu, pentru cá nu cumva votarea se devina fara valóre.

§. 25. Comisiunea electorala trimite la fiacare însu indreptatitu de a alege cate o provocatiune impreuna cu unu biletu de votatu, insa nescrisu, cum si cu unu extractu din acésta ordine de alegere despre conditiunile alegeriloru.

§. 26. Comisiunea electorala deschide, si numera biletele si voturile intr'o dí anumita presciintiata de timpuriu, eara acést'a in audiulu tuturoru.

§. 27. Spre acestu scopu votarea facuta prin biletele de votatu trimise la comisiune si aflate de legale cu privire la capacitatea alegatorului se inscrie langa numele alegatorului in rubric'a dupla a bileteloru de votatu. Consemnarea acésta se face int'ro lista de catra notariulu comisiunii electorale, eara in alt'a totu atunci unulu din membrii comisiunii elec-

torale; eara acést'a a dou'a sonsemnatiune representa control'a numeraturei voturiloru.

§. 28. Comisiunea decide asupra nulitatii de votulu ace-lora nume care n'au biletele de votatu, eara in contra decisiunii nu are locu nici unu felu de recursu.

§. 29. Indatace s'au conscrisu tóte biletele, se incheie cele doue liste, pe care comisiunea electorala le subscie, apoi se si începe numeratur'a.

§. 30. Cei carii au castigatu maiortatea relativa, se privescu de alesi. Déca numerulu voturiloru este egal, atunci in totu casulu are se decida sórtéa, pe care o trage presiedintele comisiunii electorale. — Resultatulu numeraturei voturiloru se publica indata prin presiedintele comisiunii electorale.

§. 31. Comitele supremu, capitanulu supremu, judele primariu regescu cercetandu conscriptiunea electorala înfatísata lui, subscie si dela mana cate unu testimoniu de alegere la toti acei membrii de comitetu, in contra caroru nu se afla vreunu temei din cele cuprinse in ordinea de alegere.

§. 32. Spre a se conduce alegerile in comunele satesci, comitele supremu, capitanulu supremu, judele primariu regescu anumesce in fiacare cercu electoralu cate unu locu, unde se decurga alegerile, denumesce si o comisiune constatóre dintre unu presiedinte, din doi membrii si unu notariu pe langa care presiedintele mai iea doi membrii dintre alegatorii corpului electoralu.

§. 33. Certificatele de legitimiatiune (vedi §. 20) dau dreptulu de a se înfatísia la locul de alegere.

§. 34. La díoa si ór'a publicata fórté de timpuriu alegerea se face in locul destinatu spre acésta fara nici o privire la numerulu alegatoriloru cati s'au înfatísiatu.

§. 35. Presiedintele comisiunii electorale, carui comitele supremu, judele primariu regescu, capitanulu supremu ii concredé catalogulu alegatoriloru cutarui cercu electoralu — informéza (invatia) pe alegatorii adunati despre calitatile cerute prin ordinea de alegere, pentru cá cineva se póta fi alegatoru, le respica modalitatea votarii si a numeraturei voturiloru, apoi ii provóca, cá sesi dea voturile dupa liber'a loru convictiune fara nici unu scopu egoisticu la ómeni de aceia, pe carii ei dupa priceperea si cugetulu loru ii credú cei mai destoinici spre a ingriji de binele publicu.

§. 36. Votarea se incepe cu aeea, ca mai antaitu isi dau voturile loru membrii comisiunii electorale. Dupa acést'a unulu din membrii acestei comisiuni provóca pe alegatori cá se'si dea in lantru voturile in ordine cu care suntu trecuti la catalogulu alegatoriloru.

§. 37. Fiacare alegatoru provocatu spre a vota aratandu'si certificatul seu legitimatoru, anumesce atatea persóne cate trebuie se aléga corpulu electoralu de membrii si de suplitori.

§. 38. Déca in restimpulu alegerii s'ar nasce indoiéla despre identitatea cutarui alegatoru, atunci decide comisiunea electorala fara cá se mai sufere vreunu recursu in contra decisiunii sale.

§. 39. Tóte voturile se inscriu langa numele alegatorului in rubricel celoru doue cataloge pregatite spre acést'a. Procedur'a mai de parte la acésta alegere este totu cea descrisa in pusetiunea 2 a §. 27 si in §§. 28—31.

§. 40. Alegerea trebuie se se aduca la indeplinire în díoa defipta spre acést'a.

§. 41. Pe reprezentantii si suplitorii cetatiloru, orasieloru si a locuriloru industriale, care dupa §. 1 au dreptulu de representatiune propria ii alege reprezentanti'a fiacareia din acele comunitati, eara protocolulu de alegere trebuie se se trimita la comitele supremu scl. carele deca lu va afla in tóta regul'a, va da reprezentantiloru alesi certificate de alegere.

§. 42. Din clas'a iudustriariloru si a negutiatoriloru membrii comitetului se alegu de catra acea camera comerciale, in alu carei cercu vine cutare Comitatu, Districtu séu Scaun din acelea persóne cu dreptu electoralu pasivu, care dupa §. 13 locuescu in Comitatu scl., apoi protocolulu de alegere se trimite la comitele supremu scl., care aflandule in regula buna, alesiloru membrii de comitetu se trimite certificate de alegere.

§. 43. In plaiurile Comitateloru, Districteloru si Scauneloru membrii toti ai Comitetului se alegu intru o dí.

§. 44. List'a intréga a membriloru de Comitetele fiacarui Comitatu, Districtu, Scauuu se se dea in publicitate.

Literatura. Independenti'a constitutionalá a Transilvaniei de A. P. Illarianu, partea a II, care pe lunga ce cuprinde multe descoperiri noue de e. si concessiunile nóue ale lui Kossut, apoi analiséza si refrange pretensiunile nedrepte ale unguiloru façia cu transilvanii si romanii, se afla acum trecuta prin revisiune si se póte castiga cu 1 fl. m. a. de aici;

— precum si totu acésta Independentia, part. I, tradusa in limb'a francesa, spre generalisarea cunoscerei causei magiaro-romane si intre alte limbi si natiuni cointeresate, esita sub titula generala: „Les Roumains des Etats Autrichiens,“ care inca se póte primi de aici cu 1 fl. v. a. de exemplariu.

Sacrificiile aduse de barbati nationali in folosulu totu-roru pretindu, cá celu puçinu se fia sprijinite intru recompensarea speseloru ce facu pentru binele comunu. Vai de noi, déca scriitorii si literatorii nostri se voru descuragiá din lips'a cetitoriloru si a cumparatoriloru producteloru loru, ostenelei de dí si nópte, puse fora alte prospecte, de catu cá se póta folosi natiunei! — Deci tempulu acesta cere dela toti mai antaiu acestu ajutoriu, cá se nu ve parasésca angerii cei aperiatori de binele vostru si alu filoru vostri din desperatiune silita. — Red.

Nro 1/1861.

Dela societatea de leptura a junimei romane studinte la scólele oradane.

In urmarea provocarei Reverendissimului Domnu Ioanne Poppu, supravighetoriului societatei, indreptata catra junime, aceast'a s'a adunatu in 24. Noembre la loculu destinatu, — seminariulu domesticu romanu, — spre a deschide siedintiele ordinare pentru anulu 1861/2. Siedinti'a prima in a 24. Noem. fù deschisa prin una cuventare cordiala si fórté acomodata a supravighetoriului, in care a inceputu a desfasiura scopulu societatei, demustrandu formseti'a carierei, pe care va se proceda junimea, díce mai la vale: tóte natiunile care suntu aventate la una culme au avutu de base cultur'a, de aici vedemu ca de si au fostu unele genti, care prin favorarea armeloru si-au castigatu unu imperiu stralucitu, de locu cum lean datu dosu diein'a favoritóre a armeloru au caditu imperiulu, s'au stersu gntea neavendu de basa cultur'a, ér' numele ei s'au stersu d'in cartea gintiloru vie, si adi e numai proprietatea pagineloru istoriei; deci se ne nisuiumu a da natiunei nóstre o cultura basata pe natiunalitate, asia va fi desvoltarea secura si scopulu binecuventatu. — Totu cu acésta ocaziune a comandatu societatei pe conducatoriulu nou denumitu On. D. Vasiliu Popp Szilágyi, profesorulu limbei romane. In fine a donatu societatei o obligatiune de 54 fl. si pe anulu curinte 25 fl. v. a. bani curati, prin acésta fapta mar'animosa a refusatu atacurile unoru natiunalisti, caroru le place a numi pre Oradani cu nedreptulu de nepasatori de natiunalitate, séu si renegati, si suntemu convinsi, cá nume-rulu acestoru binefacatori va cresce d'in di in di. — Dupa aceste cedundu presidiulu Dlui conducatoriu insoçitu de intonarea cantarei „Multi ani“ parascesce sal'a. Cuprindiendu scaunulu presidialu D. conducatoriu indemnà membrii spre activitate prin o cuventare acomodata impregiurariloru. — Se face propunere, cá Reverendissimului supravighetoriu se i se aduca multiamita pentru donulu datu Societatei; s'a numitu o deputatiune d'in 6 membri sub conducerea lui Georgiu Popp, care dupa inchiderea siedintiei a si manifestatu sentiurile multiamitórie ale societatei prin o cuventare scurta dar' eleganta.

In siedintia' a 2-a, tienuta la Septemana, adeca prima Dec. dupa ce s'au scrisu membri fapteci la numeru 30 se alesera ducatorii negótieloru si anume: Antoniu Venter de notariu corespondintieloru, D. Const. Boitiu de Cassariu, D. Simionu Bulcu de bibliotecariu, D. Theodoru Dringó si D. Sigismundu Catóca de protocolisti, carii apoi s'au introdnsu in posturile s'ale.

In bibliotec'a societatei se afla si adi bucati numeróse din operatele edate de dens'a. Cu acésta ocaziune voimu a incunoscintiá si invitá pre on. publicu spre compararea loru. Pretiulu loru este d'in „Diorile Bihorului“, unu esempl. 1 fl., ér' din „Versuintii Romani“ 70 cr. v. a. Voitorii de a'si castigá aceste carti se se adressedie societatei. Datu in Oradea Marea, 21. Dec. 1861. Prin societate: Antoniu Venteru, notariu corespondietoriu.

BALU FILANTROPICU!

Subscrisulu comitetu alu Reuninei Femeiloru romane isi iea voia a incunoscintiá pe On. Publicu, ca precum in alti ani, asia si astadata se va dá in Brasiovu la 26/14. Ian. a. c.

UNU BALU ELEGANTU

in sal'a de dantiu a teatrului cetatii cu scopu, cá venitul a-celuiasi se intre la fondulu numitei Reuniuni.

Apelandu sí cu acésta ocaziune la cunoscutele simtieminte nobile sí compatimitóre cu omenimea suferitóre a publiculu nostru de tóta clas'a si natiualitea, nu ne indoimu ca acésta petrecere de o séra va avé earasi unu resultatu stralucitu in ceea ce se díce a impreună placutulu cu folositu, prin urmare ca nu numai va fi cercetatu de catra unu publicu catu se póte mai numerosu, ci totuodata se voru aflá si afara din Brasiovu mai bune inimi calduróse, care se voru folosi de frumós'a ocaziune de a contribui in folosulu orfaneloru natiunii nóstre. —

Bilete de intrare se voru poté lua cu cate 1 fl. 50 cr. v. a. atatu sér'a la cassa, catu si spre mai multa comoditate a On. Publicu dela DDnii: Georgie Joanu fii si J. Kiudler, cum si la Cancelari'a Fabriciei din Zernesci.

Brasiovu 1862, Januariu 16/4.

Presiedintea:

Zanfir'a de Juga.

Secretariti'a:

Efrosin'a G. Joanu.

Aviso de fabricatu nationalu romanescu.

Directiunea **FABRICEI DE CHARTIA MECHANICA** dela

ZERNESCI

Isi iea voia a incunoscintiá cu tóta placerea pe On. Publicu negutiatoréscu, precum si pe toti Ddnii proprietari de tipografii, cumca de si materiile crude si chemicaliile din care se fabrica charti'a preste totu s'au urcatu in pretiu, totusi fabric'a de Zernesci se afla in pusetiune de a'si pastrá preste totu pretiurile sale din cursulu anului trecut la tóte sorturile de chartii din cate se producu in aceeași; eara fiinduca ap'a ce o mâna nu'i inghiétia niciodata, e totuodata in stare de a priimi si acum in capu de eara orice comande si ale efetui cu precisiune atatu in chartii de scrisu, de care face in cinci calitati aprópe 100 formate, catu si in de tipariu pana la 4 1/2 urme latíme si innaltíme, satinatate si nesatinatate, asemenea si in chartia de cigarete si asia numita chartia de metasa, in colorate de mai multe colori si nuantie pentru publicatiuni si legaturi de carti, in chartii de pacu, cleite si sugatóre, de role 52 policari late si de o lungime dupa placere.

Acelesi sorturi si calitati se potu aflá in totu tempulu si in Bucuresci in depositoryulu ce are societatea nóstra la cas'a Martinoviciu & Asanu, strat'a Lipscaniloru.

Pretiu-curenté tiparite, cum si mustre se potu vedé si primi in totu timpulu la depositoryulu de aici, Strat'a Straieloru, in casele Dlui Anastasiu Safrani. —

Deschiderea de confetaria.

Sususcrisulu 'si iea onóre a arata on. publicu, ca sí a deschisu in Strat'a Vamei in Brasiovu CONFETARIA NOUA si se recomanda cu totufeliulu de soiuri din cele mai fine a le conditoriei: Tórté, bisquete, pismeti, bonbóne, compote fine, confecte, fructe confacute, ciocolade, liqueure etc. cu pretiuri modeste.

Totufeliulu de acórde pentru baluri, serate, nunti etc. se voru efetui eftinu. Cá unulu, ce profesaiu acésta ocupatiune mai multi ani in Vien'a si alte capitale din monarchia, me aflu in stare a respunde catu de bine dorintieloru on. publicu, si sperézu o cercetare catu de frecuenta; cu stima suscrisulu

AUGUSTU GROMES,
Confetariu din Sibiiu.

La subinsemnatulu este locu pentru unu practicantu in comptoariulu seu cu cunoscinti'a limbei germane si romane. Parintii doritori se voru adresa franco catra mine

B. G. POPPOVITS,
in Vien'a, Alter Fleischmarkt Nro 706.

Cursurile la Bursa in 16. Januariu 1862 stá asia:

	Вал.	асрт.	сп.	кр.
Галвині Амстердамі	6	64		
Ангсвсрѣ	139			
Londonѣ	140	40		
Ампрсметсѣ націоналѣ	82	95		
Облигаціе металиче ект де 5 %	68	20		
Акціи де банксі	762			
„ кредитсі	181			